Iedereen basisvaardig, samen werken aan taal- en leesplezier: een toekomstbestendige bibliotheek in Laarbeek

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Laarbeek
Waterpoort
van de Peel

Inhoud

- Waar komen we vandaan
- Uitkomsten mini-servicepunt Aarle-Rixtel
- Landelijke ontwikkelingen: nieuwe bibliotheekwet
- Landelijke ontwikkelingen lokaal vertaald (2024)
- Een kleine impressie
- Een toekomstbestendige bibliotheek in Laarbeek
- Financiering
- Conclusie
- Ruimte voor vragen

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Waar komen we vandaan

- Taakstellende bezuiniging 2020 – 2022/2023 in gesprek over toekomstbestendige bibliotheek in relatie tot bezuiniging

- Aanleiding pilot: dalende ledenaantallen, digitalisering en veranderende rol van de bibliotheek.

- Start pilot 1 januari 2024
  - Inspelen op de beweging van leden naar gebruikers
  - Ieder kwartaal ontwikkelingen gevolgd
  - In gesprek met basisonderwijs en andere partners in het voorliggend veld

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Uitkomsten mini-servicepunt Aarle-Rixtel

- Terugblik: waar komen we vandaan in Aarle-Rixtel
- Tijdens de kwartaalgesprekken hebben we deze cijfers gevolgd:
  - Aantal leden in Laarbeek en aantal actieve leden per vestiging (2024)
  - Aantal uitleningen per vestiging (2024)
  - Verloop huidige leden in Aarle-Rixtel (2024)
- Ervaringen AleBieb

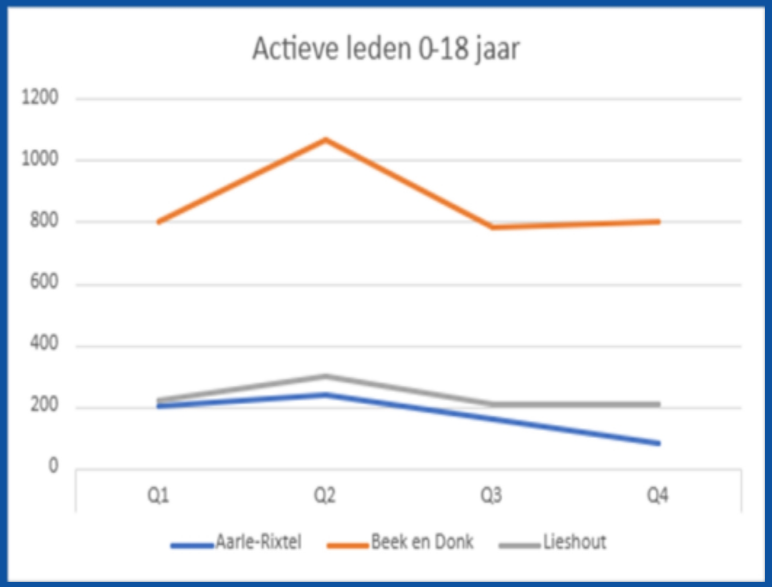

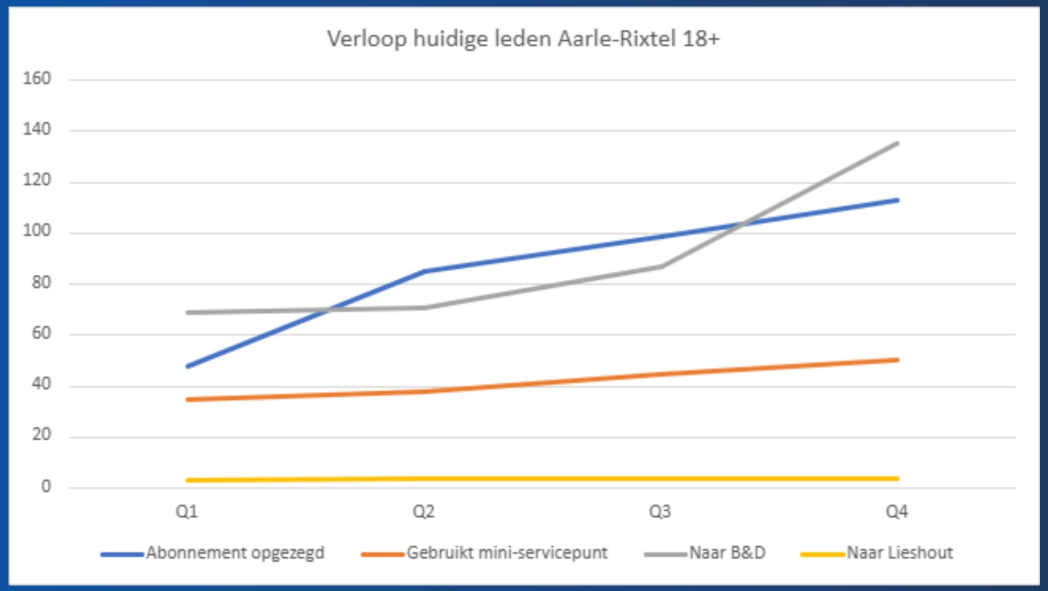

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Landelijke ontwikkelingen: nieuwe Bibliotheekwet

Welke landelijke ontwikkelingen zijn van invloed op het werken aan een volwaardige en toegankelijke bibliotheek?

1 Wijziging Bibliotheekwet (Wsob)

Wat?
In 2026 zal er een wijziging plaatsvinden in de Wet stelsel openbare bibliotheken, die de toegang tot een volwaardige bibliotheekvoorziening voor elke inwoner van Nederland toegankelijk maakt en garandeert.

Hoe?
Om dit te bereiken wordt de huidige 'bevorderingstaak' omgezet naar een zorgplicht voor gemeenten en provincies.

Waarom?
Het is van belang het netwerk kwantitatief en kwalitatief in stand houden. Om zo bij te dragen aan de lokale maatschappelijke opgaven.

2 Een nieuw Bibliotheekconvenant

Wat?
In het Bibliotheekconvenant staan de afspraken van het bibliotheeknetwerk. Het is de strategische agenda van de sector voor de komende jaren.

Hoe?
In het convenant ligt de focus op 3 maatschappelijke opgaven waar bibliotheken mee aan de slag gaan:
1. Geletterde samenleving
2. Participatie in de informatiesamenleving
3. Leven lang ontwikkelen

Waarom?
Om dit goed te kunnen doen, is een sterk en goed werkend bibliotheeknetwerk nodig. In het convenant staat daarom ook beschreven wat er nodig is om de toekomst van bibliotheken te garanderen.

Wetswijziging in 2026:
van bevorderingstaak naar gemeentelijke zorgplicht

Lokale uitwerking in Laarbeek:

2024-2025: pilot met 3 verschillende bibliotheeklocaties

2025 e.v.: toekomstbestendige bibliotheekvoorziening o.b.v. normenkader, uitgewerkt in een meerjarenplan.

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Landelijke ontwikkelingen: nieuwe Bibliotheekwet

Inhoudelijke norm:

- Fysieke verblijfplaats
- Ondersteuning van het onderwijs
- Invulling van de vijf wettelijke kerntaken

Aanwezigheids- en professionele bemensingsnorm voor gemeentes tot 30.000 inwoners:

- Bibliotheekvestiging
- Professionele bemensing

Bekostigingsnorm voor gemeentes tot 30.000 inwoners:

- € 22,- per inwoner (incl. rijksgelden, excl. huisvesting en Bibliotheek *op school*)

Het normenkader is wat ons betreft richtinggevend. Voor de invulling van het kader kijken we niet alleen naar de letter van de wet, maar vooral naar wat passend is voor Laarbeek. Het bestendigen van de bibliotheekvoorziening is van groter belang dan het 'halen' van de normen.

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Landelijke ontwikkelingen lokaal vertaald (2024)

Inzet Specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorzieningen (SPUK middelen) in 2024 en 2025:

1. Uitbreiding professionele bemensing in Beek en Donk en Lieshout
2. Uitbreiding van activiteitenprogrammering, binnen en buiten de Huiskamers
3. Scholing van (nieuwe) medewerkers
4. Investering in de collectie in Beek en Donk

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Een kleine impressie

Fototentoonstelling jonge Laarbeekse fotograaf
Madelief de Korte, Young Photographer Award

Jongerenevent
Beek en Donk

PeuterBieb

Bibliotheek van de Toekomst
Samenwerking 8 Brainport
Bibliotheken
Boekbot

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Een kleine impressie

Voorleeslunch met
Wim Daniëls
Huiskamer De Dreef

nrc›

Abonneren

Podcasts

REPORTAGE

Elke dag naar de bieb, maar niet voor de boeken

Bibliotheken Kantoor, huiskamer, soep-punt, hulppunt, leerplek en vergeet al de boeken niet - de eerder uitgeklede bibliotheek bloeit op.

Peter Zantingh
3 januari 2025 • Leestijd 15 minuten

Veel aandacht in de (landelijke) media voor de veranderende rol van de bibliotheek

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Een toekomstbestendige bibliotheek in Laarbeek

- Speelt in op de landelijke ontwikkelingen
- Speelt in op veranderingen in het lenen van boeken en leesgedrag
- Speelt in op ontwikkelingen in de gemeente Laarbeek (bijv. Huiskamers)
- Levert dienstverlening waaraan de gemeente Laarbeek en haar inwoners behoefte hebben
- Levert een optimale dienstverlening binnen het budget dat de gemeente daarvoor beschikbaar stelt en die in lijn is met de door het rijk beschikbaar gestelde middelen en taken

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Een toekomstbestendige bibliotheek in Laarbeek

Vestigingen:

- Landelijke/ wettelijke norm:
  - Eén volwaardige bibliotheek in Laarbeek
- Bevindingen pilot:
  - Beek en Donk: volwaardige vestiging in de Huiskamer, ontwikkeling Ontmoetingscentrum biedt kansen
  - Lieshout: vestiging met beperkte collectie in de Huiskamer (blijft gelijk)
  - Aarle-Rixtel: vestiging met jeugdcollectie en mini-servicepunt in de Huiskamer → collectie voor jeugd komt terug

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Een toekomstbestendige bibliotheek in Laarbeek

Bemensing en activiteiten:

- Landelijke/ wettelijke norm:
  - Professionele bemensing: volwaardige vestiging 30 uur per week

- Bevindingen pilot:
  - Bemensing:
    - Handhaven van de bemenste openingsuren in Beek en Donk en Lieshout
    - Terugbrengen bemensing in Aarle-Rixtel
    - Aansluitend bij behoefte/ activiteiten
  - Activiteiten:
    - Handhaven van de huidige programmering in alle Huiskamers: Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Lieshout en Mariahout

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Financiering

- Extra Rijksgelden voor de bibliotheek
  - In 2025 en 2026 100.000 euro (met wettelijke zorgplicht wordt dit naar verwachting structureel)

- Uitgangspunten:
  - De gemeentelijke subsidie blijft gelijk
    - 338.495 euro (na taakstellende bezuiniging)
  - De extra Rijksgelden worden ingezet voor de bibliotheek
    - Scenario toekomstbestendige bibliotheek in Laarbeek
    - Scenario één vestiging in Laarbeek

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Financiering scenario toekomstbestendige bibliotheek in Laarbeek

Uitgangspunten:

- Gemeentelijke subsidie blijft gelijk.
- De Rijksgelden worden volledig toegekend aan de bibliotheek.
- 74.000 euro wat in 2025 incidenteel overblijft neemt de bibliotheek op als bestemmingsreserve voor o.a. herinrichting jeugdcollectie in Aarle-Rixtel en herinrichting bibliotheek in het Ontmoetingscentrum in Beek en Donk.

- Dit betekent één volwaardige bibliotheek in Beek en Donk, een bibliotheek met beperkte collectie in Lieshout en een bibliotheek met jeugdcollectie in Aarle-Rixtel met bemensing en huiskameractiviteiten in alle vier de kernen.

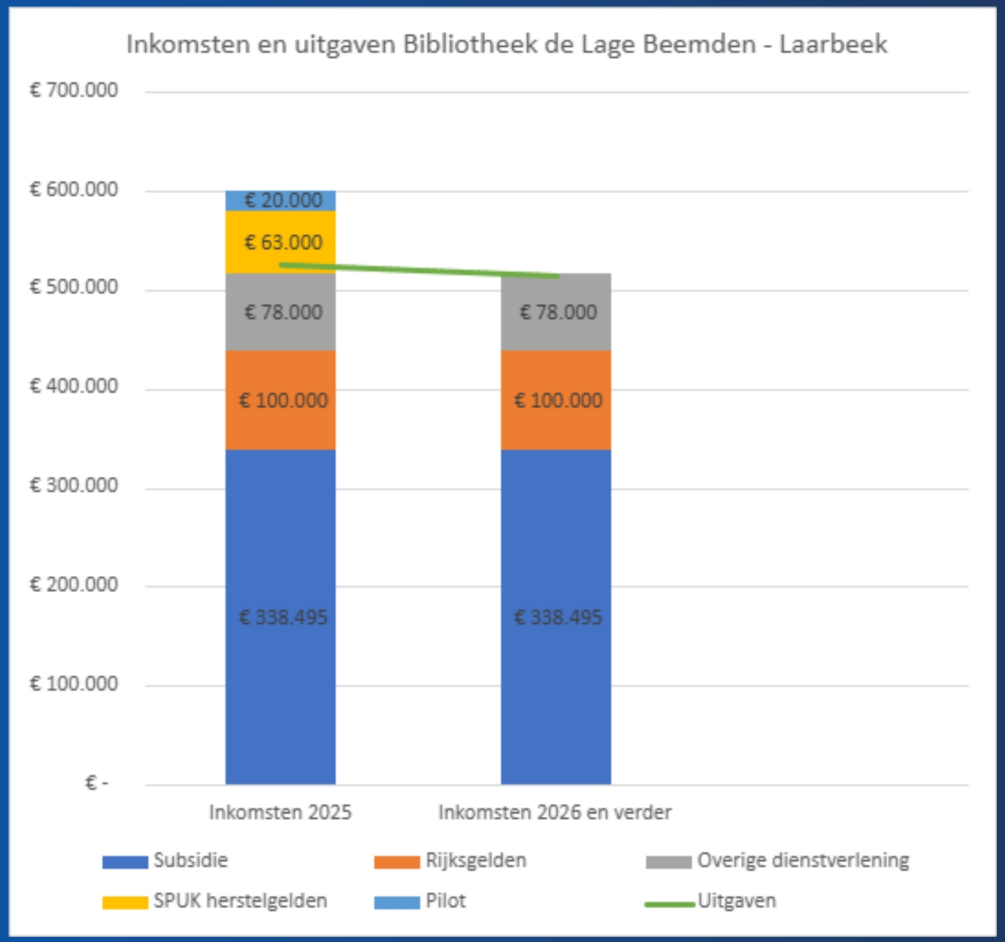

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Financiering scenario één vestiging in Laarbeek

Uitgangspunten:

- Gemeentelijke subsidie blijft gelijk.
- De Rijksgelden worden gedeeltelijk toegekend aan de bibliotheek.
- 29.000 euro wat in 2025 incidenteel overblijft neemt de bibliotheek op als bestemmingsreserve voor o.a. herinrichting bibliotheek in het Ontmoetingscentrum in Beek en Donk.

- Dit betekent één volwaardige bibliotheek in Beek en Donk en huiskameractiviteiten in alle vier de kernen.

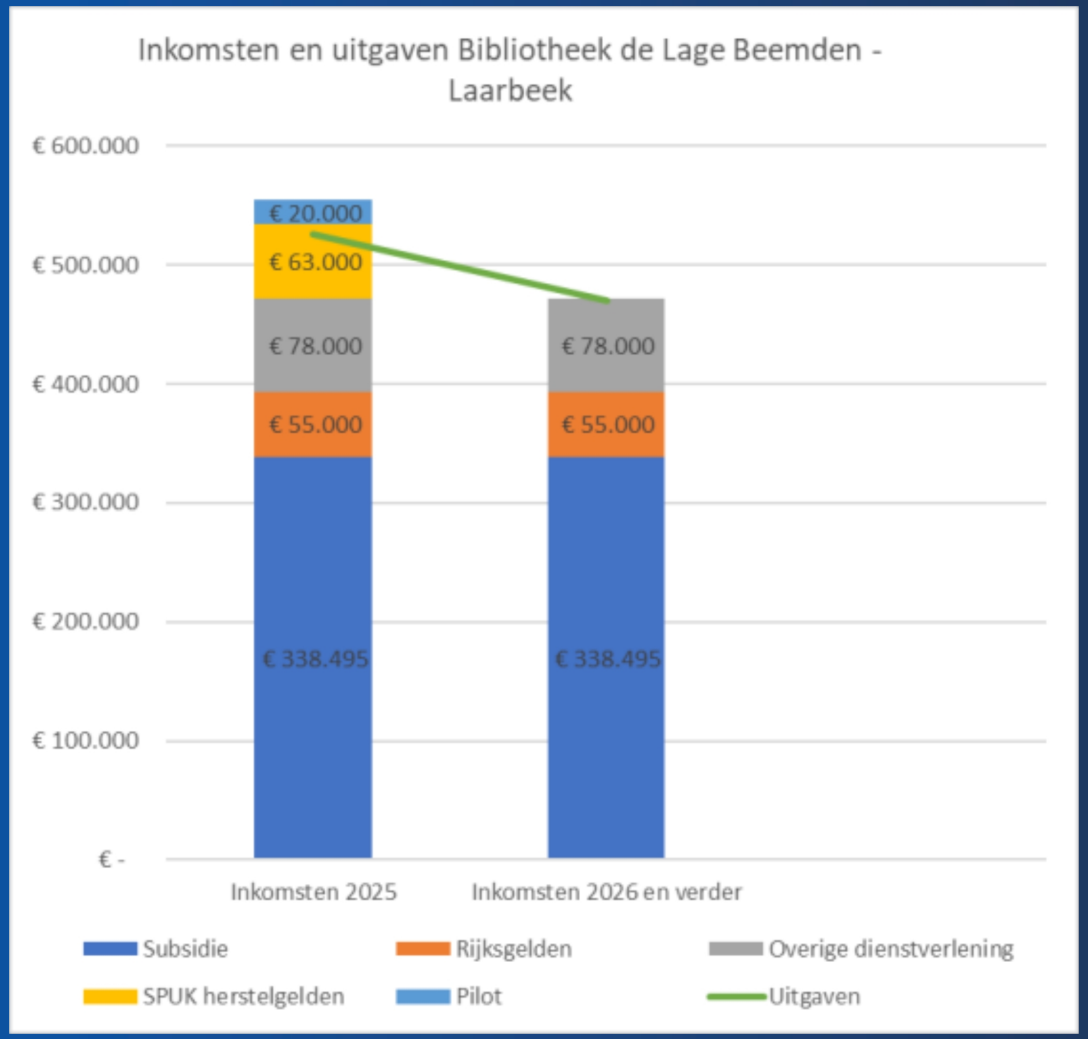

de Bibliotheek
De Lage Beemden

Conclusie

- Wij gaan voor het scenario toekomstbestendige bibliotheek
- Sluit aan bij de behoefte van inwoners
- Sluit aan bij de rol van de bibliotheek als belangrijke samenwerkingspartner in het voorliggend veld
- Sluit aan bij wettelijke normenkader
- Geen hogere inwonersbijdrage

de Bibliotheek
De Lage Beemden

- Vragen?

de Bibliotheek
De Lage Beemden